VŘESOVÁ VÍLA

Povídka z hor. — Napsala V. Lužická.

"Není-li pravda, vy ustoupíte, vrátíte mu svobodu, slovo a mír domu mého," tklivě ji prosila paní z Mladějova a vzala Bělu něžně za ruku.

Ruka dívčina byla studená jako led; sotva na ni sáhla, Běla sebou škubla a zvedla hlavu.

"Arnošt má mé slovo a jediný on může mi je vrátiti!" řekla Běla.

"On?! On je kamenný, jako vy! Odvolává se na slib a slovo, které vám dal. Oba dva vzdorujete matce, oba dva nectíte čtvrtého přikázání! Co má matka ze všeho, když syna vychovala, od dětství ho pěstovala jako vzácný květ, proň se obětovala?! Přijde dívčice, roznítí žár v mladém srdci svůdnou hrou a všechno zmařeno, všechno ztraceno! Ale běda, běda vám! I já volám: nikdy! Nikdy s vůlí mou, ale proti mé vůli a bez požehnání mého půjdete s ním k oltáři!"

"Budiž! Kam mne povede, všude půjdu s ním a za ním!"

V tom ukázal se rys její povahy, který vychováním, vlastně nevychováním v ní se byl vybranil.

Běla byla zhejčkaná; co učinila, bylo krásné, babička ke všemu přisvědčila, všemu se obdivovala a proto také ani Běla nesnesla nějakého odporu. Práce, povinnost, odříkání, sebezapírání byla slova jí cizí, kterých ani nebylo v jejím slovníku.

"Nuže jděte!" zvolala paní z Mladějova. "Trest Páně vás ale nemine! Neznám vás a nikdy vás dcerou nenazvu! Požehnání boží nespočine na sňatku vašem a vám... vám... necitelná dívko, matka zničená ...!"

Nedořekla. Slovo kletby nepřešlo přece jen přese rty její, a paní z Mladějova vyběhla prudce z myslivny, aby ukryla slzy žalu a hněvu, které nyní proudem se jí řinuly z očí.

Po odchodu jejím sklesla Běla na kolena, zaryla hlavu do babiččiny lenošky a hořce plakala. Tak nalezla ji Bětuška vracející se ze zámku se smutnými novinami.

Paní z Jedlova s milostivou slečnou, která ochuravěla, náhle odjely, v rodině mezi synem a matkou strhla se velká bouře. Lesina si utržil velké nelibosti a pokárání od milostivé paní, že všecek dojat a vzrušen z toho onemocněl, mladý milostpán nevychází ani z pokoje, a sluha vyzradil, že ho trápí neshoda s matkou vzniklá k vůli Běle.

Všichni lidé již o tom na panství mluví a mají uštěpačné poznámky o Běle. Šafářka prý dosti chladně odbyla Bětušku a prohodila něco o drzé domýšlivosti a prohnanosti, kterou se chudá dívčice dotírá k panství. Že prý jí to nepřinese boží požehnání, když proti vůli matčině půjde s Arnoštem k oltáři.

Běla od poloviny toho slyšela a ještě méně vnímala. Jediné vířilo jí v duši a v srdci: "Co nyní učiní Arnošt? Poslechne-li matku?"

Pronesla to a Bětuška pokrčila ramenoma.

"Bože, Bože, co si medle počnu, nepřijde-li?"

Bětuška na to neměla odvetu. Zvedla pouze fěrtoch k očím, čímž naznačila Běle, že po tě pouze pláč bude jejím údělem.

Běle bylo náhle úzko. Myslivna jakoby se úžila a brala na se podobu mučidla železné panny. Vyběhla ven do lesa, aby mohla o samotě tam uleviti tísni a žalu. Šla mimo besídku. Větřík rozmetal kvítí po zemi a nedokončený věnec shodil se stolku; nyní jím smýkal po pískové cestičce. Tak rozmetává život kvítí snivé touhy a zmítá jím ve víru neuprosné skutečnosti.

Běla jako bludný duch obcházela myslivnu, až se usadila na lavičce umístěné na témž místě, kde Arnošt tehdy s Lesinou seděli na kmenu povaleném, když jim vypravovala pověsť o Vřesové víle. Tam sedávala nyní často se svým ženichem, tam je uviděla také Hermina.

Vítr se rozpoutával a bouřil lesem. Bouře jejího srdce však jej přehlušila. A co všechna v té blouznivé hlavince probíhalo? Veškery romantické příhody, jaké znala z pohádek a z knih, přiměřila k míře svého žalu a hledala v nich vítězný konec. Avšak i smutná zakončení probrala a maně uklouzlo jí:

"Kdybych byla vodní pannou, šla bych ke svým... Tady v jezírku je krásné..."

A zase ji to ovanulo tak sladkobolně, jako tenkráte, když po jeho odchodu na jezírku do tůně vodní se zahleděla.

Tato myšlénka tišila rozbouřenou dívku. Zdálo se jí, že nalezla přiměřené rozřešení velkého sporu, pro nějž neměla ani síly ani rozhledu, a přece při tom plakala, usedavě již předem plakala pro mladý život svůj.

"Nepřijde-li, opustí-li mne, pohroužím se do jezírka a bude mi blaze..."

XI.
V manželství.

Arnošt však přišel a dostál slibu danému jako čestný muž.

Přišel a uvedl si z myslivny milovanou dívku do zámku za svou choť.

Zpráva, že Arnošt z Mladějova oženil se s Bělou, pobouřila kruh přátel a známých paní z Mladějova. Poskytlť jim tento sňatek vhodné a nevyčerpatelné látky pro celé zimní období, kterou se bavili v salonech. Společnost mohla volně bez ostychu své úsudky pronášeti a cokoliv chtěla o této mesalianci mluviti. Arnošt žil na Marašíně se svou mladou chotí, paní z Mladějova v žalu a hněvu uražené matky, stranila se lidí a paní z Jedlova s Hermínou trávily zimu v Italii.

Arnošt doufal v moc velké lásky matčiny, doufal, že se obměkčí, usmíří, ale nepočítal při tom s uraženou její mateřskou hrdostí a žárlivostí. Až dotud byl syn jejím, úplně jejím. A nyní má ona ustoupiti dívce?! To ji bolelo, trápilo, a rozháraná její citlivost přidružila se k rozumové úvaze o tom, jaká bude budoucnost tohoto nerovného manželství.

Jeť doba v životě jinošském, kdy milenka opanuje celou jeho bytost, kdy jediná ona má v moci štěstí života, kdy jediná ona vyplní to roztoužené mladé srdce a ukojí vášnivé touhy jeho, které zkalí mu i rozvahu i soudnost. Čím jest matka muži ve chvílích prudké touhy, lásky?! Bez polibku matčina může žíti v té době bouřné síly, ale vzdáti se milenčiných polibků — bylo by mu smrtí!

Toho paní z Mladějova nechápala. Když se střetli v prudké bouři, zvolala:

"Buď ona, buď já! Vol mezi námi!"

Arnošt prosil, plakal, odvolával se na slib u mrtvoly, na čest muže, který dal své slovo, líčil jí obapolnou jejich lásku, ale své matky k tomu sňatku nenaklonil.

"I já pláču, i já prosím, a ty nemáš citu! Ženeš se jenom do neštěstí! A proto s mým svolením nepůjdeš s ní k oltáři! Nechci to míti na svědomí, nemohu a nesmím tomu dovoliti! Činila jsem, co mi kázala povinnost. Prosila jsem, hrozila, varovala, ustupuji přesile její..."

"Což nemohu vás míti obě dvě?" zvolal Arnošt bolestně.

"Ne!"

Láska a mládí žádaly svého práva, a muž přece jenom šel za svůdným hlasem žádosti a životní touhy.

Svatba byla tichá. V zámecké kapli byli oddáni a svědky byli Lesina a vychovatel Arnoštův.

"Nemohl jsem vám toho odpustiti, ani schváliti, co jste učinil," řekl bývalý vychovatel k Arnoštovi po sňatku, "ale chápu, že jste tak učinil — poznav vaši nevěstu..."

"Žel, že toho matka nechápala," pravil Arnošt s povzdechem. "Poeta vždy mocnost lásky ocení..."

"Marný zápas s láskou," opáčil vychovatel. "Ale paní matka mi dává velkou vinu... že jsem vás tak nerozumně vychoval; nechápete prý cenu peněz a titulu."

"Peníze, titul," usmál se Arnošt. "To je vše krásné, ale má je Běla má větší cenu obého..."

"Mládí je mládí," smutně prohodil Lesina, potřásaje starostlivě hlavou.

"Pan ředitel mi odpustil, ale nechápe toho," usmál se Arnošt.

"Jsem vůbec nechápavý," pousmál se Lesina trpce.

Tak skromně a tak tiše žili mladí manželé na Marašíně, jako dvě holubice. Milovali se, byli svoji, pluli v proudu této rozkoše. Běla ocitla se sňatkem svým skutečně v ráji života.

"Je-li možno, je-li možno, že je tolik štěstí ve světě," často jí vstoupilo k mysli.

Stará myslivna, ve které se ničím nehnulo, leč že do ní přibyl obraz "Vřesové víly", jak žertovně Arnošt Bělu nyní často nazýval, byla jejich kapličkou, ve které prožili krásné chvíle blažených upomínek. Arnošt sedl si na pohovku, Běla na nízkou stoličku k němu, položila hlavu v jeho klín, jak to činívala při babičce a naslouchala jeho slovům lásky.

Rok jim uplynul jako krásný sen. Po té začínal život k nim se hlásiti a mladého muže ze sna probouzeti v tom životě plném lásky a požitků. Člověk, zejména ohnivý, činný muž může se na čas zahrabati v samotu a spokojiti se pouze s krásnou přírodou a s láskou. Ale po čase pocítí i v ráji i v náruči milené ženy jakousi sklíčenost. Je to stesk po činnosti, po výměně názorů, po styku společenském, po sdílnosti i po druhu, se kterým by si mohl tak od srdce o všem tom pohovořiti, co víří jeho duší. Muž zatouží po muži, žena ráda vyhledá si zase ženu. K této ostré krisi mladého života dospěl Arnošt.

I býval nyní náhle časem roztržit, smuten a zamyšlen. Běla neznala světa a života i netoužila po něm. Jí byl Arnošt celým světem; proto nedovedla této jeho přirozené touhy ani chápati.

"Co je ti, drahoušku?" tázávala se ho s úzkostí. "Čím jsem tě rozhněvala?"

"Ty a hněvati mne! Čím bys ty mne rozhněvati mohla, moje něžná holubice, moje drahá ženo!"

"A máš mne rád?"

"Mám — mám!"

Vrhla se mu kolem krku a zlíbala ho.

"Jenom když se nehněváš a máš mne rád!"

Jí to stačilo. Nehloubala dále. Byla to žínka stvořená k lásce; ale v duši svého manžela nedovedla se pohroužiti; ani s jeho bytostí se slouditi. Co bylo láskou, tomu rozuměla, ale na život soudně nazírati neuměla.

Běla byla nezkušená, s nikým krom Lesiny a jeho zamklé, churavé choti, neobcovala. Šla z myslivny do zámku za svým manželem a nyní chodila do myslivny s ním, by prožila tam chvíle blažené. Neporozuměla choti v ničem, nedovedla mu v důvěrném styku manželském nahraditi, čeho pozbyl ve společnosti, a neměla ani síly, ani rozhledu, by poznala, že muž začíná postrádati světa, styku společenského, činnosti. Že by muž mohl míti vedle lásky ještě nějaké jiné světové touhy, k této myšlénce se krásná její hlavička nedopracovala. Kdyby byla alespoň vyšla mezi lidi, byla by rozšířila obzor rozumového rozboru života; ale Běla žila dále jako dříve pouze ve smyšleném světě. Její společností byly jen knihy, z nichž vyčetla si jen to, co lahodilo její fantasii, rozbouřené již z dětství. Žila pohádkový život v krásné pohádce svého mládí.

První, co Běle odňalo Arnošta, byla honitba. Jakmile začalo se střileti, vycházel Arnošt denně s puškou do lesů. Běla naň čekávala ve staré myslivně. Tam též i občas obědvali. Bětuška zase, jako druhdy, v myslivně vařila, a Běla netrpělivě vybíhala před myslivnu, brzy-li uzří postavu milovaného manžela blížiti se lesem. Časem se tak do toho vmyslila, že je Arnošt lesníkem a ona jeho ženou, že ji nemile vyrušila ze snu skutečnost.

"Ach, škoda, že není Arnošt myslivcem! Jak by to bylo krásné!" řekla jednou k Bětušce, když právě zase si hrála na choť myslivcovu a čekala v myslivně na chotě.

"Věru, věru," odtušila věrná služka. "Tisíckráte lepší by to bylo!"

"Bětušce se tedy také nelíbí život v zámku," rozumovala Běla sama při sobě a loudavě se brala Arnoštovi vstříc. "Proč by to bylo tisíckráte lepší?"

Podzimní nálada spočívala už na krajině. Bílé chumáčky babího léta předly mezi stromy umělé sítě a vzlétaly vzduchem nad cestou. Hluboké ticho, jež rušily pouze Běliny kroče je, spočívalo na lesích. Černé lesy nemají oněch barevných odstínů v jeseni jako lesy zelené, které rozkvetou, jakoby po nich bylo se rozhodilo pestré kvítí. Jediná vezdy svěží zeleň borovic dodávala jim jarního jasu, jako když náhle zasvitne v duši zkormoucenou veselá myšlénka. Běla vyšla z hustého lesa na jeden z oněch krásných palouků lesních, kudy se vinula bystřina lesní. Tam rděla se růžová čičorka, jako stuha protkaná, a na malém úbočí za palouěkem kvet vřes. Oko Bělino rádo si odpočinulo na tomto obraze; i zvolnila kroky.

U cesty vypínal se starý, rozložený buk s obrazem Bohorodičky. Před obrazem stála mladá žena s dítětem v náruči. Uslyšíc kroče je, ohlédla se a poznavši paní zámeckou uklonila se, poznamenala křížkem a ruče spěchala k ní, by jí políbila ruku.

"Aj, Mařenka —", zvolala Běla protrhnouc se ze svého snění.

Mařenka byla dcerou hajného a bývalou družkou dětských her Bělinÿch, věrná a vděčná posluchačka jejích pohádek a společnice na cestách do a ze školy vesnické. Vdala se o něco později než Běla.

"Byla jsem doma," poznamenala Mařenka a poodhrnujíc šat s děcka, dodala: "To je můj Vašíček!"

"Krásné dítě!" pravila Běla sehnouc se k Vašíčkovi.

"A jak je dobrý; celé noci vyspí, už nás také zná..."

A po té spustila Mařenka stavidla mateřské pýchy a lásky.

Mařenka s děckem se vzdálila a Běla posud stála na témž místě. Maně poposla až k obrazu a uklonila se. Bohorodička s děckem v loktech, kolem které bezpočtukráte kráčívala, aniž by kromě poety povinné si byla obrazu povšimla, nyní náhle upoutala veškerou její mysl. Jak to krásné, míti děcko v lokti a k srdci je vinouti!

"Nebyla bych pak nikdy sama," zašeptala.

Bylo jí náhle teskno v duši. — Stanula, sklonila hlavu k zemi, kde vesele a čile se proháněly celé řady broučků a poskakovali čilí konipasi. Tato činnost nepatrných broučků oproti její nynější snivé a trapné nečinnosti tvořila velkou protivu, a Běle prudce vstoupilo k mysli:

"Bylo by mi veseleji, kdybych měla více práce a povinnosti."

A tajná, temná touha v ní se budila, přirozená a ryze ženská touha po děcku, které by opatrovala, milovala, které by jí nahradilo manžela, když on se baví mimo ni. Byla sama a přece zarůžověly líce její při této touze.

"Aj, moje ženuška zde na mne čeká," zaslechla veselý, výborným lovem rozjařený hlas manželův.

Zvedla zraky, rozevřela náruči a již na jeho srdci na všechno zapomínala.

"Vidíš, že jsem na tebe myslel, drahá duše," pravil k ní manžel, podávaje jí velikou kytici vřesu. "Stříleli jsme u labského údolí i vzpomínal jsem na tvou krásnou pověst o Vřesové víle a při tom trhal jsem na jejím báječném území kolem vřes pro svou milou ženušku," šeptal jí sladce do ucha.

Ruku v ruce brali se k myslivně, odloučivše se od lesníka, který pána provázel. Vesele ve hře lásky a v zábavě poobědvali a pak Běla, kterou choť laskovně vyzdobil věncem z vřesu, jala se manželu předčítati.

"Jsou posud, jako dvě zamilované děti!" řekla si Bětuška v kuchyni. "Dej Bůh, aby moje děsivé sny se nevyjevily..."

Arnošt seděl na svém obyčejném místě na pohovce a poslouchal ženu svou. Četla se zanícením. Oči jeho dnes však za chvíli nejevily účasti ve čtení. Myšlénky jeho ve zvucích lahodného ženina hlasu zabíhaly dále za smyšlené příběhy cizích lidí, jež stvořila a oživila fantasie básníkova.

Jsou-li předtuchy a má-li snad přece nějakou oprávněnost ona tesknota, která náhle padá na mysl jako tak, že člověk jí podléhá? Mnoho se o tom mluví; jedni se tomu smějí, druzí tomu věří, ale není člověka, který by nebyl již sám na sobě pozoroval, že ho v jistých chvílích opanovala nesmírná tesknota, ze které nijakž nemohl se vybaviti, a jejíž vysvětlení brzo po té shodlo se s nějakou zvláštní událostí se smutným zakončením.

V takové míře byl Arnošt již celý den a jedině v objetí své milé Běly setřásl se sebe na chvíli černé chmury.

Běla nepostřehla, že manžel zamyšleně zírá do prázdna. Četba byla rozezvučela onu strunu jejího srdce, která v lese pod bukem zazněla jí do srdce vábným tónem. Báseň velebila matku, radosti mateřské, její lásky silnou moc, ano veškeré blaho, které skýtá ženě.

Jinou strunu rozezvučela báseň v srdci manželově. K jeho dnešní tesknotě přidružila se slova vzletná jako těžké kameny, které se sesypaly na jeho srdce a hlavu.

(Pokračování.)

DRA. PETRA
HOBOKO
je lékem uznané zásluhy. Význačně se liší od všech jiných léků. Může míti své nápodobeniny, nemá však žádné náhražky.
Čistí krev — Podporuje trávení
Pravidluje střeva — Působí na játra
Působí na ledviny — Utišuje čivní soustavu
Živí, posiluje a osvěžuje.
Zkrátka je to rodinný lék v každém slova smyslu a měl by se nacházeti v každé domácnosti. Nelze ho dostati v lékárnách, nýbrž dodává se lidem přímo skrze zvláštní jednatele. Nevíte-li o žádném jednateli, dopište jedinným vyrabitelům a majitelům.
DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,
19-25 So. Hoyne Ave., CHICAGO, ILL.

Grocerní a řeznický obchod
vlastní v čís. 1622 So. 10. Str., OMAHA.
HENRY P. MARQARDT.
Čerstvé uzenářské zboží třikrát týdně a jaternicky každé pondělí. Kraj jen Pánek Vás obslouží. Tel. Doug. 2780. 25-tf

V každé rodině, na venkově i ve městě, měla by býti **"Alpa,"** světoznámá vyhlášená bylinná léčivá směs ze Staré Vlasti, která koná pravé divy. Slyšte:

"Alpa" udělala u mne přímo zázrak a proto celému světu "Alpu" odporučuji. Mně bylo již tak zle, že jsem ani na jídlo nemohl pohleděť. Žádné mediciny ani pilulky nepomáhaly, až Vaše 'Alpa' pomohla. Z vděčnosti napíši o tom do novin. Frank David, Mewassin, Alta., 25. října 1912.

Takových a pod. dopisů máme mnoho ze všech končin.

"Alpa" je laciná: Velký balíček za 50c, 2 za $1.00, 6 za $2.50 poštou vyplaceně až do domu. — Český i angl. návod při každé zásilce. Český popis **"Alpy"** na požádání zdarma. **"Alpu"** objednejte česky u **The "Orion," Box 597, Dept. B, Omaha, Neb.**, a odvolejte se na Pokrok. 31-tf

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD
BALTIMORE - BREMEN
Velké, moderní, dvoušroubové jednokajutové parníky.
Pohodlí bez přepychu. — Lahodná jídla.
Vechny kajuty uprostřed lodi. — **Naprostá bezpečnost.**
Bezdrátová telegrafie. — **Podmořské signály.**
Přiměřené ceny:
Druhá kajuta.... ....$57.50
Třetí kajuta $35.00
Pouze na "Rhein", 'Main" a 'Neckar'.
Mezipalubí.. . ...$33.00
Když jedete navštívit starý domov v Čechách, jeďte přes Baltimore.
Když posíláte pro své příbuzné neb přátely, by přijeli do Ameriky z Čech, kupte jim vyplacené lítky přes Baltimore.
O úplné podrobnosti požádejte:
A. SCHUMACHER & CO., General Agents, BALTIMORE,
H. CLAUSENIUS & CO., General Western Agents, CHICAGO,
aneb jejich zástupce v celých Spojených Státech.

Frank Svoboda
Umělecký závod
POMNÍKOVÝ
Největší
sklad pomníků
ve Spojených Státech
1215-25 So. 13th Str.
OMAHA, NEBR.
Phones:
Office: Douglas 1872.
Residence: Douglas 5216.

MACH & MACH
ZUBNÍ LÉKAŘI
3. poschodí, Paxton Blk., Roh 16. a Farnam ulice
[illegible]
OMAHA, NEB.
[illegible]

Václav Kozák,
310 BANCROFT ULICE, OMAHA, NEBR.
vlastní moderní závod **řeznický a uzenářský**
Zásoby čerstvého masa, jakož i všeliké výrobky uzenářské jsou vždy té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zajisté, že podruhé přijdete zas. — Zboží na požádání doveží do domu. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 1788.